

8 - Milli Vicdaný Güçlendirmek

Toplumcul sýnýflar baþlýca, üç bölüme ayrýlýr: Aile topluluklarý, politik topluluklar ve meslek topluluklarý bunlar arasýnda en öne politik topluluklardýr. Çünkü politik bir topluluk kendi baþýna yapayan, baðýmsýz veya yarý baðýmsýz bir kuruldur. Aile gruplarý gruplarý ise bu kurullarýn parçalarý, bölümleri niteliðindedir. Yani politik kurumlar birer sosyal organizmadýr: aile gruplarý bu organizmanýn hücreleri, meslek sýnýflarý da organlarý gibidir. Bundan dolayıdır ki aile ve meslek topluluklarýna ikirci derece topluluklar adý verilir.

Milli Vicdaný Güçlendirmek
(Ziya Gökalp - Türkçülüðün Esaslarý)

Toplumcul sýnýflar baþlýca, üç bölüme ayrýlýr: Aile topluluklarý, politik topluluklar ve meslek topluluklarý bunlar arasýnda en öne politik topluluklardýr. Çünkü politik bir topluluk kendi baþýna yapayan, baðýmsýz veya yarý baðýmsýz bir kuruldur. Aile gruplarý gruplarý ise bu kurullarýn parçalarý, bölümleri niteliðindedir. Yani politik kurumlar birer sosyal organizmadýr: aile gruplarý bu organizmanýn hücreleri, meslek sýnýflarý da organlarý gibidir. Bundan dolayıdır ki aile ve meslek topluluklarýna ikirci derece topluluklar adý verilir.

Politik oluþumlar da, baþlýca, üçe ayrýlýrlar: Klan, topluluk ve toplum.

Klan, bir kavimden yalnız küçük bir kýmýnýn politik bir kurul halini alması ile olur. Mesela bir kavim baðýmsýz aþiretlere ayrý aþiretlerden her biri bir klandýr. Ýlkel kavimler, hep bu klan hayatýný yaparlar. Bir zaman gelir ki klanlardan biri diðerini feth ederek egemenliði altına alır. Fakat içine aldýđy klanlar genellikle altına alır. Fakat içine aldýđy klanlar genellikle kendi kavimden aþiretler deðildir. Baþka kavimlere veya baþka dinlere mensup klanlarý yenerek kendi egemenliðine aldýđyndan oluþan yeni kurulu bütünlüðünü kaybeder: farklı kavimlere ve dinlere mensup klanlardan kurulu bir karýþým biçimini alır. Bu karýþýma topluluk adý halde, bütün feodal beyliklerle bütün imparatorluklar topluluk özelliðindedirler. Çünkü, bu politik organizasyonlarda baþka baþka kavimlere ve dinlere mensup klanlar vardýr.

Yine bir zaman gelir ki, bu topluluklar da daðýlmaða baþlar. Ýmparatorluklarýn içinde, dil ve milli kültür bakımýndan ortak vicdan ortak ölküye sahip bir milliyet halini alır. Bu milliyet, milli vicdana sahip olduktan sonra artýk uzun süre baðýmlý halde kalmaz. Ergeç, politik baðýmsýzlyđýn elde ederek, baðýmsýzlyđýna sahip politik bir kurul haline girer. Ýpte, ancak, u bütünlüðe ulaþmýþ oluþuma toplum adý verilebilir. Bu toplumlara aynı zamanda, millet adý da verilir. Demek ki, gerçek toplumlar ancak milletlerdir; ancak kavimler, birdenbire, millet haline giremezler. Klanlar halinde, sosyal hayatýn adeta çocukluk devresini geçirirler. Nihayet, imparatorluðun zulmüne katlanmayarak, baðýmsýz haya yapamak üzere topluluktan ayrýlýrlar.

Topluluk hayatý esir kavimler için zararlı olduđu derecede egemen kavim için de zararlıdır. Buna, kendi kavimimizden daha açýk bir örnek olmaz: Türkler, Osmanlý Ýmparatorluðu'nun kurucusu iken, bu topluluðun oluþturduđu feodalizm içinde kul durumuna düþtüler. Aynı zamanda, hayatlarýn bu topluluða asker ve jandarma görevlerini yerine getirmekle geçirdiklerinden, kul ve ekonomi bakımýndan yükselmeye zaman bulamadýlar. Diðer kavimler. Osmanlý topluluðundan kültürlü, medeni ve zengin bir halde ayrýlýrken; zavallýlık Türkler, ellerindeki kýrık bir kýlýçla eski bir saptandan baþak bir mirasa sahip olamadýlar.

Bununla beraber, bir insan için çocukluk ve çýraklık devirlerinden geçmek nasýl zorunlu ise bir kavim için de klan ve topluluk stajlarýnýn yapmak öylece zorunludur. Her kavim, ancak bir aþamalardan geçtikten sonradır ki, toplum ve millet haline gelebilmeyebilir.

Bu kadar var ki, toplum hayatýna çabuk ulaþan egemen bir millet, topluluk devrini daha az zararlı olarak geçirebilir. Mesela Ýngiliz kavmi henüz iskoçya ya ve Ýrlanda ölkelerini fethetmeden önce, toplum halini almýþtı. Halkýn seçtiði millet vekilleri, lordlar birleþerek, memleketi yönetiyorlardý. Saray, bir gölgeden ibaret kalmýþtı. Bundan dolayı bütün meseleler sarayın çýkarýna deðil faydasýna uygun bir biçimde hallediliyordu. Ýngiliz kavmi, bundan beþ yüz yıl önce düþünüp karar veren, uyanık bir millet haline girmiþti. Yüzyýllarca Ýngiliz parlamentosu, sadece Anglo-Saksonlardan oluþmak partýyla görüþmeler yaptý. Ýçlerinde milli politik engel olacak hiçbir yabancı eleman milli olmayan akýmlar sürükleyecek hiçbir yabancı fert yoktu.

Ýngilizler, tam dört yüz sene, bu içten meþrutiyet hayatýný yalnız kendi aralarında yapadıktan milli kültürlerini ve milli karakterlerini bozulmaz ve deðiþmez bir manevi kuvvet haline getirdikten sonradır ki, ipkoçya, gal ve Ýrlanda ölkelerini fethederek Ýngiltere'ye kattýlar. Fakat bu katma, yalnız politik bir katmadan ibaretti. Hiç bir zaman Ýngilizler bu üç yabancı kavmin Ýngiltere toplumuna Anglo Saksýn milletine katýlmasına imkan tanımadýlar ülke sanki yine eskisi gibi yalnız Ýngilizcilerden ibaret imiş gibi, sadece Ýngiliz çýkarý ve Ýngiliz ideali bakımýndan yönetildi. Daha sonraları, Amerika gibi, Hindistan gibi, Güney Afrika gibi, Mýsýr gibi Avustralya gibi sömürgelere ve kolonilere sahip oldular. Fakat, yine daima Parlamento ingiliz Parlamentosu halinde, kabine Anglo Sakson kabinesi halinde kaldý. Ýngiliz milleti, gittikçe büyüyen bu politik topluluk içinde, kendi benliðini bir an için olsun hiç unutmady. Ýpte, ingiliz milletinin, yüzyýllardan beri, dünya politikasında egemenliðini elinde bulundurmasının nedeni budur.

Görülüyor ki, bir kavim, ancak kendi kendini milli bir parlamento ile yöneten gerçek bir millet haline geldikten sonra, yüksek ve içten bir toplum hayatý yapabilir. Avrupa'nın diðer kavimleri, bu gerçeði pek geç anlayabildiler. Çünkü, iki yüz yıl önceye kadar, Avrupa'nın diðer bölgelerinde halkla ve ölkeler hükümdar ailelerinin esirleri ve malikaneleri hükümünde idiler. Bir

hükümdar, kızıyın evlendirirken, yurdunun bir bölümünü ona çeyiz olarak verebilirdi. Bir hükümdar , vilayetlerinden birini başka bir hükümdara hediye edebilir veya satabilirdi. Miras yoluyla, memleketin bir kısmı yabancı bir hükümdarın eline geçebilirdi. Kısa halkların, kavimleri hiçbir varlığı hesapta hiçbir yeri yoktu. Devlet demek, hükümdar demektir. Bu ilke yalnız XIV. Louis'ün özđü değildi. İngiltere'nin dıyında, bütün Avrupa devletlerinin politikada tuttukları yol bundan ibaretti.

Fakat milliyet devresi,y sonunda diğer Avrupa kavimleri için de gelip çattı. Hollandalılar, Fransızlar, v.d. kendi kendiri yöneten birer millet halini almağa başladılar. Tarih, genel bir kural olarak gösteriyor ki, her nereye milliyet ruhu girdiyse orada büyük bir ilerleme ve gelişme akımı doğdu. Politika din, ahlak, hukuk, estetik, bilim, felsefe, ekonomi, dil hayatlarının hepsini gençlik, içtenlik tazelik geldi. Her şey yükselmeğe başladı. Fakat, bütün bu gelişmelerin üstünde olarak, yeni bir karakterin oluştuğunu y karpıştırmalı, tarih haber veriyor. Milli vicdan nerede oluşmuşsa artık orası sömürge olma tehlikesinden sonsuza kadar kurtulmuştur.

Gerçekten de, bugün milletler cemiyeti Almanya'ı bir sömürge halinde Fransa'ya sunsa acaba Fransızlar bu hediye kabule cesaret edebilirler mi? Macaristan'ın, Romanya'nın, Bulgaristan'ın yunanlıların mandası altına koymak istersek, bu iki devlet bu mandaları kabule yapabilir mi? Püfhesiz hayır! Çünkü mandası altına girecek ülke egemen olmak ister. Halbuki milli vicdanı uyarmış bir ülkeye kocaman ordular gönderilse bile orada en küçük bir nüfuz kazanma mümkün değildir. İngilizlerin Trakya ile İzmir'i yunanlıların, Adana ve çevresini Fransızların, Antalya & İskenderiye İtalyan mandası altına vermesi, İstanbul'u kendi eline geçirmek içindi. Bütün bu devletlerin Anadolu milli vicdanının uyandırdığı yunan ordularının milli ayaklanma karpışında buz gibi eridiğini görünce, bu ham sevdalardan vaz geçmeye başladılar. Amerika'nın ne Ermenistan'da, ne Türkiye'de manda kabulüne yapmaması da buralardaki milli vicdanın piddetini görmesinden dolayıdır. Halbuki, İngilizlerle Fransızlar Arabistan'ı aralarında bölüşmekte hiçbir sakınca görmediler. Çünkü bütün apiretlerin klan hayatı yapayan behirleri henüz toplum devresine gelmemiş olan Arabistan'da milli vicdanın henüz uyanmamış olduğunu biliyorlardı.

Görülüyor ki, son yüzyıllarda, milli vicdanın uyandırdığı yerlerde, artık imparatorluk kalamıyor, sömürge hayatı devam edemiyor. Avusturya ve Türkiye İmparatorluklarının dağılması Birinci Dünya savaının bir sonucu değildi. Birinci Dünya Savaını daha önce esaslı nedenlerin hazırlanmış olduğu sonucun meydana çıkmasını rastgele bir sebep olmaktan başka bir rol oynamadı. Eğer imparatorlukların içinde yapayan kavimlerin arasında milli vicdana sahip ve artık esir olarak yapamaması mümkün olmayan ideal sahibi milletler bulunmasaydı. Birinci Dünya Savaını bu imparatorlukları deviremezdi. Nasıl ki Alman devleti uyumlu bir millettense için Fransızların bu kadar yıkıcılyđına rağmen bir türlü yıkılmıyor. Hamta, ileride Avusturya topluluğundan Avusturya Almanları ile birleştirebileceği için, Birinci Dünya Savaınından daha kuvvetli çıkmıştır da denebilir.

Bir taraftan Avrupa'da bu sonuç doğarken, diğer taraftan Asya'da başka sonuçlar doğuyordu. Suriye, Irak, Filistin, Hicaz ülkeleri Türkiye topluluğundan ayrılmakla beraber, bađımsızlyđa kavuşamadılar. Çünkü, buralarda oTuran insanların milli tamamen uyanmamıştır. Püfhesiz, buralarda da milli vicdan uyandırdığı gün, artık Fransız ve İngiliz mandaları bir saniye bile duramayacaklardır. Nasıl ki İngiltere devleti, Birinci Dünya Savaınından galip çıkmakla beraber, İrlanda'nın, Malta'nın, Mısır'ın özelliklerini yani bađımsızlyđa doğru ilk adymlarını kabul etmek zorunda kaldı. Avustralya, Kanada, Yeni Zellanda gibi Anglo - Saksonların yerleştikleri ülkelerde taam özellikler verme zorunluluğunu duydu. Tarihin ve bugünün bu tanıklıkları bize gösteriyor ki, bugün Avrupa'da milli vicdana sahip olmayan hiçbir kavim kalmamıştır. Buna Avrupa'nın hiçbir ülkesinde sömürge kurmaya imkan yoktur.

İslam dünyasında da artık sömürge hayatına son vermek için, Müslüman kavimlerde milli vicdanı kuvvetlendirmekten başka çare yoktur-

Bir zamanlar, İslam birliği ideali Müslüman kavimlerin bađımsızlyđa kavuşmalarını, ülkelerini sömürge halinden kurtulmasını sağlıyordu. Halbuki pratik tecrübeler gösterdi ki, İslam Birliği, bir taraftan teokrasi ve klerikalizm gibi gerici akımları doğurduğundan, öte yandan da İslam dünyasında milliyet ideallerinin ve milli vicdanların uyanmasına karpış bulunduğundan M kavimlerin ilerlemelerine engel olduğu gibi, bađımsızlyđklarına da engeldir. Çünkü İslam dünyasında milli vicdanın gelişmesini uğratmak, Müslüman milletlerin bađımsızlyđklarına engel olmak demektir. Teokrasi ve klerikalizm akımları ise, cemiyetlerin geri kalmasına, hatta gittikçe gerilemesine en büyük nedendir.

O halde, ne yapmalı? Her şeyden önce, gerek ülkemizde gerek diğer İslam ülkelerinde daima milli vicdanı uyandıрмаđa ve kuvvetlendirmeğe çalışmalı. Çünkü, bütün ilerlemelerin kaynağı milli vicdan olduğu gibi, milli bađımsızlyđın doğuş yeri de, dayandır.